

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoP/15/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1319205698
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1319205698.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a JUDr. Táne Šefčíkovej, vo veci manžela: A. B. C., narodený XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom D. XXXX/X, E., zastúpeného: JUDr. Lucia Danišovičová, advokátka, so sídlom Drieňová 1/D, Bratislava, proti manželke: F. C., G., narodená XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom B. XX, G., zastúpená: JUDr. Pavel Polakovič, advokát so sídlom Detvianska 14, Bratislava, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva k maloletým deťom: B. C., narodený XX.XX.XXXX a B. C., narodený XX.XX.XXXX, obe bytom ako matka, zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III, č. k. 39P/286/2019-739 z 7. marca 2022, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti, o úprave styku matky a otca s maloletými deťmi, o zastupovaní a spravovaní majetku maloletých detí rodičmi p o t v r d z u j e .

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o vyživovacej povinnosti otca a o náhrade trov konania z r u š u j e a vec v tomto rozsahu v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava III, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým rozsudkom manželstvo rodičov maloletých detí rozviedol (prvý výrok). Ďalej zamietol návrh matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode (druhý výrok). Na čas po rozvode manželstva zveril maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti rodičov tak, že počas jarných prázdnin budú v osobnej starostlivosti matky každý nepárny kalendárny rok odo dňa predchádzajúceho prvému dňu prázdnin od 17:30 hod. do posledného dňa prázdnin do 17:30 hod. a v osobnej starostlivosti otca každý páry kalendárny rok odo dňa predchádzajúceho prvému dňu prázdnin od 17:30 hod. do posledného dňa prázdnin do 17:30 hod. Počas veľkonočných prázdnin budú v osobnej starostlivosti matky každý páry kalendárny rok od stredy predchádzajúcej Zelenému štvrtku od 17:30 hod. do utorka nasledujúceho týždňa do 17:30 hod. a v osobnej starostlivosti otca každý nepárny kalendárny rok od stredy predchádzajúcej Zelenému štvrtku od 17:30 hod. do utorka nasledujúceho týždňa do 17:30 hod. Počas letných prázdnin budú v osobnej starostlivosti matky každý nepárny kalendárny rok od 01.07. od 17:30 hod. do 16.07. do 17:30 hod. a od 01.08. od 17:30 hod. do 17.08. do 17:30 hod. a každý páry kalendárny rok od 16.07. od 17:30 hod. do 01.08. do 17:30 hod. a od 17.08. od 17:30 hod. do 02.09. do 17:30 hod. a v osobnej starostlivosti otca každý páry kalendárny rok od 01.07. od 17:30 hod. do 16.07. do 17:30 hod. a od 01.08. od 17:30 hod. do 17.08. do 17:30 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 16.07. od 17:30 hod. do 01.08. do 17:30 hod. a od 17.08. od 17:30 hod. do 02.09. do 17:30 hod. Počas zimných prázdnin budú v osobnej starostlivosti matky každý páry kalendárny rok odo dňa

predchádzajúceho prvému dňu prázdnin od 17:30 hod. do 25.12. do 17:30 hod. a od 30.12. od 17:30 hod. do 06.01. nasledujúceho kalendárneho roka do 17:30 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 25.12. od 17:30 hod. do 30.12. do 17:30 hod. a v osobnej starostlivosti otca každý nepárny kalendárny rok odo dňa predchádzajúceho prvému dňu prázdnin od 17:30 hod. do 25.12. do 17:30 hod. a od 30.12. od 17:30 hod. do 06.01. nasledujúceho kalendárneho roka do 17:30 hod. a každý párny kalendárny rok od 25.12. od 17:30 hod. do 30.12. do 17:30 hod. (tretí výrok). Ďalej rozhodol, že rodičia si budú maloleté deti preberať a odovzdávať v mieste bydliska odovzdávajúceho rodiča. Zároveň uložil povinnosť rodičom maloleté deti na odovzdanie riadne pripraviť a v určenom čase ich odovzdať (štvrtý výrok). Rodičom uložil vzájomnú informačnú povinnosť pri preberaní a odovzdaní maloletých detí o podstatných záležitostiach týkajúcich sa maloletých detí (piaty výrok). Matke určil právo počas výkonu osobnej starostlivosti otca realizovať styk s maloletými deťmi prostredníctvom audiovizuálneho kontaktu aplikáciou Skype, vždy v nedeľu o 10:00 hod. (šiesty výrok). Otcovi uložil povinnosť kontakt matky s maloletými deťmi umožniť, maloleté deti pripraviť na kontakt a v stanovenom čase prijať hovor od matky (siedmy výrok). Otcovi upravil styk s maloletými deťmi počas výkonu osobnej starostlivosti matky prostredníctvom audiovizuálneho kontaktu aplikáciou Skype, vždy v nedeľu o 10:00 hod. (ôsmy výrok). Matke uložil povinnosť umožniť otcovi s maloletými deťmi kontakt, tieto na kontakt s otcom pripraviť a v stanovenom čase prijať hovor od otca (deviaty výrok). Ďalej rozhodol, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok (desiaty výrok). Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého B. sumou 150,- eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva (jedenásty výrok). Na výživu maloletého B. zaviazal otca k povinnosti prispievať sumou 150,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva (dvanásty výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa čl. I. Základných zásad, § 18, § 19 ods. 1, § 23 ods. 1 až 3, § 24 ods. 1 až 5, § 25 ods. 1, 2, § 28 ods. 1, 2, § 43 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“), § 2 ods. 1, 2, § 38 ods. 1, § 52, § 92 veta prvá, § 93, § 94, § 100 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“). Mal za preukázané splnenie podmienok rozvodu manželstva vzhľadom na vážne narušené a trvalo rozvrátené vzťahy medzi manželmi, medzi ktorými dochádzalo ku konfliktom, dlhodobo spolu nežijú a manželstvo si neplní žiadnu zo svojich funkcií. Zároveň upravil rodičovské práva a povinnosti k maloletým deťom, pričom rodičia sa na tejto úprave pomerov k deťom nedohodli, keďže matka žiadala osobnú starostlivosť o maloleté deti a úpravu styku otca s nimi iba počas víkendov a otec navrhoval alternatívne zverenie do starostlivosti jedného z rodičov a striedavú osobnú starostlivosť, o ktorú mali záujem obaja rodičia, ktorí sa starajú dlhodobo striedavo o maloleté deti na základe nariadeného neodkladného opatrenia v pomere 9 dní matka a 5 dní otec, ktorý žije vo svojom byte v E., kde deti majú zariadenú izbu pre ich potreby a matka žije s maloletými deťmi v rodinnom dome v obci G., kde majú taktiež zariadenú izbu pre ich potreby, s tým, že v domácnosti ani jedného z rodičov neboli zistené nedostatky a ich bytové pomery sú vyhovujúce. Nakoľko sa obaja rodičia vedia o maloletých postarať, venujú sa im a majú na zreteli ich najlepší záujem, pričom zisťovala aj názor maloletých detí prostredníctvom opatrovníka, ktorému sa nepodarilo tento názor zistiť, avšak z pozorovania maloletých detí a ich reakcií, mal opatrovník preukázané, že deti majú k obojom rodičom blízky vzťah, preto prvoinštančný súd prihliadal na správanie sa maloletých detí, o ktorých starostlivosť sú schopní sa obaja rodičia starať, preto ich zveril do striedavej osobnej starostlivosti, aj s poukazom na citové väzby maloletých detí k obojom rodičom a pozitívny vzťah k nim, pričom vyhovel návrhu otca a maloleté deti zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, aj s prihliadnutím na snahu matky výrazne obmedziť stretávanie sa otca s deťmi, ktorý jej návrh zamietol, avšak na rozdiel od návrhu otca a kolízneho opatrovníka, zveril maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti v pomere 8 dní matka a 6 dní otec s prihliadnutím na vek detí, ktoré sú prirodzene viac naviazané na matku a budú s ňou môcť tráviť viac času. Nemá za preukázané odmietanie striedavej osobnej starostlivosti maloletými deťmi, u ktorých bude v prípade striedavej osobnej starostlivosti zachované právo na výchovu zo strany oboch rodičov a nebudú vytrhnuté zo svojho sociálneho prostredia, keď rodičia sa striedavo starali o maloleté deti dlhodobo, maloletý B. navyše navštevuje materskú školu aj v mieste bydliska matky, ako aj v mieste bydliska otca, a maloletý B. bude navštevovať materskú školu aj v mieste bydliska otca v budúcom školskom roku. Napriek nesúhlasu matky so striedavou osobnou starostlivosťou uzavrel, že táto forma je v záujme maloletých detí. Osobitne upravil starostlivosť rodičov o maloleté deti počas prázdnin, vzhľadom na predpoklad nezhody rodičov počas tejto doby. Zároveň upravil právo rodičov zastupovať maloleté deti oboma rodičmi a spravovať ich majetok a tiež im uložil vzájomnú informačnú povinnosť pri preberaní a odovzdaní maloletých detí s poukazom na tvrdenia rodičov uvádzané o neinformovaní

o týchto záležitostiach. Z hľadiska vyživovacej povinnosti rozhodol tak, že otca zaviazal prispievať na výživu každého maloletého dieťaťa sumou 150,- eur mesačne k rukám matky s prihliadnutím k rozsahu striedavej osobnej starostlivosti, pretože vo väčšom rozsahu budú v starostlivosti matky a tiež prihliadol na odôvodnené potreby maloletých detí, ktorým rodičia uhrádzajú bežné výdavky a tiež výdavky spojené s voľnočasovými aktivitami, ako aj mimoriadne výdavky súvisiace s návštevou predškolského zariadenia, krúžkov a so zdravotnou starostlivosťou. U matky prihliadol na vyššie náklady na bývanie a náklady vynakladané na starostlivosť o domáce zvieratá maloletých detí, pričom ohľadne majetkových pomerov rodičov prihliadol na rodinný dom patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva rodičov (ďalej aj „BSM“) a pozemky v obci G., ktoré nadobudli na základe hypotekárneho úveru splácaného otcom po 428,- eur mesačne, ako aj dvoch osobných vozidiel a spoločných úverov, podľa vyjadrenia otca vo výške 17.000,- eur, ktoré budú predmetom vyporiadania BSM. Príjem otca zo zamestnania činí v priemere 2.643,- eur, vlastní vozidlo Suzuki a tiež byt v E., pričom matka dosahuje príjem zo zamestnania vo výške 2.010,- eur mesačne s tým, že jej príjem bude vyšší, nakoľko podľa tvrdenia jej zamestnávateľa sa nebude mzda riadiť motivačným plánom predaja a výnos z predaja už nebude súčasťou jej mzdy. Taktiež prihliadol na príjem matky z prenájmu bytu v E. vo výške 550,- eur brutto mesačne.

3. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala matka v zákonnej lehote odvolanie, a to v časti zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti, pričom žiadala, aby odvolací súd rozsudok v časti striedavej osobnej starostlivosti zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že maloleté deti budú zverené do jej výchovy a opatery a zároveň bude upravený styk otca s maloletými deťmi každý týždeň od piatku po 15:00 hod. do nedele do 17:00 hod., okrem prvého víkendu v mesiaci a zároveň žiadala otca zaviazat' k vyživovacej povinnosti po 500,- eur mesačne na každé dieťa a založiť sporiaci účet pre každé dieťa s povinnosťou sporenia na školné vo výške 100,- eur na každé dieťa mesačne. V prípade zrušenia rozhodnutia súdu prvej inštancie v uvedenej časti žiadala doplniť dokazovanie nariadením psychiatrického znaleckého dokazovania k poruchám osobnosti otca vrátane paranoidnej, pretože určenie diagnózy pomôže odstrániť prekážky k spolupracujúcemu rodičovstvu a napomôžu deťom k ich dobrému vzťahu s otcom v budúcnosti.

5. Matka mala za to, že maloleté deti mali byť zverené do jej výchovy a opatery, keďže sa snaží vyvarovať chýb, ktoré by mohli nepriaznivo pôsobiť na vývoj maloletých detí a opätovne poukázala na nesprávnosť postupu otca pri výchove detí, keď pri odovzdávaní jej do opatery ukázal dieťaťu vláčik, a keď dieťa začalo plakať, že si ho chce zobrať, tak mu povedal, že musí ísť k mame a vláčik u neho a keď príde, sa môže s ním hrať. Tiež poukázala na správu detského psychológa, podľa ktorej nie je striedavá osobná starostlivosť pre deti prospešná, keď rodičia nekomunikujú a keď niektorý robí napriek, čoho dôkazom je ňou predložená e-mailová komunikácia s otcom, ktorý s ňou odmieta komunikovať. Podľa správy od psychológa je najprospešnejšie pre deti zostať v škole a v škôlke v H. E., z ktorého dôvodu je vhodné zverenie maloletých detí jednému rodičovi, pretože nie je splnená podmienka striedavej osobnej starostlivosti aj z hľadiska miesta bydliska a navyše starší syn k 02.09.2022 nastupuje do školy, prihlášky podávajú už v apríli a rozhodnutia o prijatí musia byť schválené už v júni pred školskými prázdninami. Poukázala na nezáujem otca na spolupráci rodičov s maloletými deťmi, ako aj na jej prosby cvičiť logopedické či rečové cvičenia tak, ako otca požiadala o podpísanie žiadanky do školy pre maloletého B., čo otec odmietol, pričom nie je ochotný spolupracovať v záujme maloletých detí, vždy jej urobí napriek bez uvedomenia si svojho konania. Poukázala na konštatovanie znalca z odboru psychológie PhDr. Dušana Selku, CSc. ohľadne opisu otca ako nezrelej osoby, emočne nestabilnej, s reakciami na jej nátlakové správanie v čase vrcholiacej krízy, reálny ani teatrálny pokus konať suicidiálne, vyhodnocuje jej správanie ako neprimerané a následne sa tiež tak správa, čoho dôkazom je viacnásobný pokus o samovraždu zo strany otca obesením po oznámení z jej strany, že je s ním nešťastná, pričom tieto poruchy osobnosti či paranoidné správanie otca aj podľa znalca musí posúdiť psychiater. Taktiež znalec poukázal na vyrovňavanie sa otcom s ťažkými traumami a zážitkami z detstva a prenosom jeho detských traumatických zážitkov z rodiča na manželku, čo korešponduje s jej obavami posúdiť objektívnu realitu, preto žiadala o psychiatrický posudok na otca maloletých detí. Namietala, že otec odmietol ňou poskytnuté otázky na znalca poskytnúť znalcovi, preto nebolo možné vykonať súkromné psychiatrické vyšetrenie a súd prvej inštancie nenariadil znalecké dokazovanie. Taktiež podľa viacerých správ od pedopsychológa, zo skôr a od logopéda vyplýva dôvod, prečo nenavrchovala ďalšie dokazovanie, avšak ak súd prvej inštancie zastáva iný názor, mal vykonať ďalší dôkaz, aby ponížil výpovednú hodnotu posúdenia veci pedopsychológom. Ohľadne vyživovacej povinnosti poukázala na otcom uhrádzané

výživné v mesiaci máj až august 2019 na maloleté deti vo výške 2 000,- eur, a to 1 000,- eur zo spoločného účtu titulom trvalého príkazu a bežné náklady platila kartou k tomu istému účtu, pričom v októbri 2019 jej k danému účtu otec zrušil prístup, ako aj platobnú kartu, následne zaplatil sumu 650,- eur, v októbri 1 024,- eur, v novembri 500,- eur a v januári až marci po 1 200,- eur, keďže vedel o nákladových položkách na maloleté deti a tiež pri rozchode sa dohodli na výživnom vo výške 2 000,- eur. Platenie všetkých nákladov otcom maloletých detí preukázala podaním zo dňa 16.07.2020, avšak následne spoločné platby otec presunul na ňu, prestal ich platiť bez jej vedomosti, avšak z rozpisu jeho príjmov v máji 2019 mal príjem vo výške 8 268,- eur, v júni sumu 4 920,- eur a od januára 2022 vykazuje príjem 2 629,- eur. V rokoch 2019 a 2020 otec dostával k uvedeným príjmom aj všetky hotové náklady, takže nemal zvýšené náklady v spojení s výkonom, zbavil sa akéhokoľvek majetku vlastníaceho do jej odchodu zo spoločnej domácnosti, okrem bytu, v ktorom býva, pričom daroval nehnuteľnosti v roku 2019 bratovi, následne riešil pozemky formou dohody o zrušení podielového spoluvlastníctva v auguste 2019, v októbri 2019 predal byt v E. – I. za sumu 80 000,- eur, ona vlastnila byt nadobudnutý pred uzavretím manželstva, ktorý prenajíma od 10.04.2021 za sumu 420,- eur.

6. Otec ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu nevyjadrili.

7. Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 CMP a § 34 Civilného sporového poriadku- ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolaniu matky maloletých detí nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom výroku vo veci zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti a úprave styku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP). Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o vyživovacej povinnosti otca bolo potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušiť.

8. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bol rozvod manželstva a úpravu výkonu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode.

9. Predmetom odvolacieho konania je posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva.

10. Podľa § 24 ods. 3 veta prvá Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto zaistené potreby dieťaťa.

11. Súd prvej inštancie sa dostatočne a správne vypořiadal so všetkými argumentami rodičov týkajúcimi sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva, ako aj doby striedania sa detí u rodičov. Odvolací súd len dodáva, že doba, ktorú trávi dieťa u každého z rodičov, môže byť určená rôzne. Je závislá najmä od potrieb dieťaťa, jeho veku, školských povinností a mimoškolských aktivít. V danej veci v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutočného stavu veci, výsledky tohto dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam a zároveň vec i správne právne posúdil pokiaľ ide o výrok o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti, o úprave styku matky a otca s maloletými deťmi, o zastupovaní a spravovaní majetku maloletých detí rodičmi.

12. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť. Odvolací súd neuznáva argumentáciu matky maloletých detí, na ktorej

založila svoje odvolacie námietky vo vzťahu k výrokom o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti a úprave styku.

13. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v danej veci sa uskutočňuje striedavá osobná starostlivosť už dlhšiu dobu a to na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava IV, č. k. 17P/75/2020 – 94 zo dňa 12.11.2020, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/65/2021 – 148 zo dňa 31.03.2021, v spojení s jeho opravným uznesením zo dňa 28.04.2021, ktorým odvolací súd zmenil rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 12.11.2020 č. k. 17P/75/2020-94 tak, že matka je povinná na čas do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia v časti o úprave pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvoде v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III, sp. zn. 39P/286/2019 odovzdať maloleté deti (maloletého B. a maloletého B. C.) do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ktorá sa bude realizovať tak, že otec bude osobnú starostlivosť o maloleté deti zabezpečovať od piatka 17:30 hod. párneho kalendárneho týždňa do stredy 17:30 hod. nasledujúceho nepárneho kalendárneho týždňa a matka bude osobnú starostlivosť o maloleté deti zabezpečovať od stredy 17:30 hod. nepárneho kalendárneho týždňa do piatka 17:30 hod. nasledujúceho párneho kalendárneho týždňa. Miestom odovzdávania a preberania maloletých detí je miesto bydliska odovzdávajúceho rodiča.

14. Odvolací súd tiež poukazuje na ďalšie rozhodnutia a to Okresného súdu Bratislava IV, ktorý rozhodnutím zo dňa 27.04.2022 č. k. 17P/53/2022-43 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.06.2022 sp. zn. 20CoP/82/2022 zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby súd matke udelil za otca súhlas na podanie žiadosti na prijatie maloletého na plnenie povinnej školskej dochádzky do 1. ročníka Základnej školy B. J. v H. E., keď súdy mali za to, že nebola daná neodkladná potreba nariadenia neodkladného opatrenia, keď matka sa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým mal súd nahradiť súhlas otca so zápisom do školy, ktorá nebola spádovou školou maloletého.

15. Ďalej Krajský súd v Bratislave svojim rozhodnutím zo dňa 14.07.2022 sp. zn. 11CoP/191/2022 zmenil rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 27.04.2022 č. k. 17P/52/2022-49, ktorý zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, a to tak, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým nahradil súhlas matky s podaním prihlášky do 1. ročníka Základnej školy s materskou školou K. L. D. na J. XX M. E. pre maloletého v školskom roku 2022/2023. Poukázal na skutočnosť, že maloletý bol prihlásený k trvalému pobytu na adrese D. X M. E. krátko po narodení na základe dohody rodičov. Neskoršie zmeny v evidencii trvalého pobytu maloletého dňa 24.09.2021 do Obce G. matkou a späť do E. otcom, nastali v dôsledku rozhodnutia matky v školskom roku 2021/2022 zmeniť maloletému bez súhlasu otca evidenciu trvalého pobytu maloletého do Obce G.. Súd rešpektoval evidenciu trvalého pobytu maloletého založeného na základe posledného spoločného rozhodnutia rodičov v tomto smere v roku 2016 po narodení maloletého. Súd konštatoval, že je daná povinná školská dochádzka maloletého, pričom matka nepodpísala prihlášku dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky do spádovej školy, pričom spádová škola vyžadovala riadne podpísanú prihlášku obidvoma rodičmi. Rozhodnutím Mestskej časti E. - I. zo dňa 08.08.2022 bol maloletý B. prijatý do 1. ročníka Základnej školy F. G. X M. E.. Okresný súd Bratislava IV svojim rozhodnutím zo dňa 23.08.2022 č.k. 17P/144/2022-61 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.10.2022 sp. zn. 11CoP/311/2022 zamietol návrh matky, ktorým sa domáhala nahradenia súhlasu otca s prihlásením maloletého do 1. ročníka Základnej školy v Obci G., H. N. XX, keď konštatoval, že neboli splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu matky a mal osvedčené prijatie maloletého na povinnú školskú dochádzku na Základnej škole F. G. M. E., kde maloletý nastúpil dňa 05.09.2022. Mestský súd Bratislava II rozhodnutím zo dňa 03.07.2023 č.k. 39P/8/2023-128 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave zo dňa 24.08.2023 sp. zn. 15CoP/110/2023 zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd nahradil súhlas otca s podaním prihlášky maloletého k zápisu do 2. ročníka Základnej školy v Obci G..

16. Pri striedavej osobnej starostlivosti je osvedčený systém striedania počas 8 dní (nie 9 dní ako uvádza súd prvej inštancie – poznámka odvolacieho súdu) u matky a 6 dní u otca, čo umožňuje maloletým deťom plynulý prechod z jednej domácnosti do druhej a poskytuje i rodičom v tomto časovom intervale spravodlivý podiel na osobnej starostlivosti o maloleté deti, ktoré sú pri dodržiavaní takéhoto systému vždy dostatočný čas s každým rodičom a to ako počas pracovného týždňa tak i počas víkendů. S ohľadom na vykonané dokazovanie je model striedania určený v napadnutom rozsudku správny.

17. Pokiaľ ide o matkou predloženú správu z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Banská Štiavnica zo dňa 15.02.2022, tak táto bola obsahom spisu ešte pred rozhodnutím súdu prvej inštancie, bola predmetom posúdenia pri rozhodovaní súdom prvej inštancie, ktorý riadne zohľadnil všetky argumenty a tvrdenia účastníkov konania a v uvedenom smere aj odvolací súd poukazuje na vyjadrenia matky na pojednávaní dňa 07.03.2022, podľa ktorého sa realizuje striedavá osobná starostlivosť, matka nepopierala, že by sa otec o deti nevedel postarať, vyjadrovala však pochybnosť, ako kedy otec zareaguje. Pokiaľ ide o matkou uvádzané konštatovania z posudku znalca PhDr. Dušana Selku, CSc. z odboru psychológia, klinická psychológia dospelých č. 14/2021, tak v uvedenom smere ide o matkou vytrhnuté zistenia z kontextu predmetného posudku, pričom v uvedenom smere je potrebné poukázať na závery uvedené v predmetnom posudku vyjadrené v bodoch 1. až 5., ktoré matka zrejme účelovo vo svojom odvolaní neuvádzala, keď mala záujem uvádzať len zistenia, ktorými negatívne vykresľovala osobu otca z hľadiska jeho spôsobilosti zabezpečovať riadnu a nerušenú starostlivosť o maloleté deti.

18. Ohľadne doplnenia dokazovania, a to znaleckým dokazovaním z odboru psychiatria na posúdenie otca, odvolací súd udáva, že účastníci konania pred súdom prvej inštancie nemali žiadne návrhy na doplnenie dokazovania a navyše potreba daného dokazovania nevyvstala ani po oboznámení sa s obsahom spisu odvolacím súdom.

19. Odvolací súd dodáva, že dokazovanie je časťou civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom mimosporovom konaní viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané je vecou súdu, a nie účastníkov konania. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nejde o procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). Rozhodnutia vo veciach občianskoprávných Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 2/2022.

20. Odvolací súd zdôrazňuje, že jedným zo základných atribútov rozhodovania v ktoromkoľvek štádiu súdneho konania (sporového aj nesorového) je, že pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 prvá veta CSP). Ku dňu vyhlásenia rozsudku teda musí byť ustálený jeho skutkový aj právny základ, existujúci v danom čase. Prípadné zmeny tohto stavu, ktoré nastali v budúcnosti, nemôžu späťne (napr. v dovolacom konaní) meniť pohľad na správnosť rozsudku v čase jeho vyhlásenia. Výnimkou nie je ani rozhodnutie súdu o výkone rodičovských práv a povinností, pri ktorom však hmotnoprávna úprava umožňuje zmenu rozsudku v prípade podstatnej zmeny okolností, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo, čo v danej veci nebolo odvolacím súdom zistené.

21. Je zrejmé, že medzi rodičmi maloletých detí pretrváva naďalej výrazne nepriaznivý vzťah, avšak maloleté deti majú vytvorené blízke citové väzby na oboch rodičov, nevyvstala potreba zmeny rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti v striedavej osobnej starostlivosti a o úprave styku otca, ako aj o zastupovaní a spravovaní majetku maloletých detí, v ktorej časti matka bližšie odvolacie dôvody neuvádzala. Matka teda v podanom odvolaní neuviedla žiadne relevantné dôvody a okolnosti spochybňujúce správnosť rozsudku súdu prvej inštancie o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti, o úprave styku každého z rodičov, ako aj zastupovanie a spravovanie majetku maloletých detí rodičmi, z ktorého dôvodu odvolací súd v uvedenej časti rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

22. Prvoinštančný súd sa však pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti otca dopustil nesprávneho právneho posúdenia veci, ale je tiež nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie náležitosti riadneho rozhodnutia v uvedenej časti nespĺňa.

23. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá

hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 4/2009).

24. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania, resp. strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranou sporu), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (bližšie pozri rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04 - O.). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (napr. Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997, či rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani c. Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B).

25. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť účastníkovi konania, resp. sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

26. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

27. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

28. Podľa § 37 CMP, súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

29. Odvolací súd dodáva, že mimosporové konania sú ovládané vyhľadávacím princípom (tzv. materiálne konania), na čo nová právna úprava (CMP) reagovala ustanoveniami, ktoré poskytujú súdom dostatočný priestor na to, aby zistili stav veci. Súd preto „musí“ iniciatívne zasahovať do konania, najmä do dokazovania, čím na seba preberá významnú mieru dôkaznej iniciatívy. Keďže jedným z najdôležitejších princípov mimosporového konania je princíp ochrany verejného záujmu (čl. 1 CMP), súdy uplatňujú aj iné metódy konania než v sporovom konaní (napr. súd môže konať z úradnej povinnosti, uplatňuje sa v širšej miere vyšetrovací princíp, princíp oficiality, princíp materiálnej pravdy a pod.). Proces dokazovania ovláda vyšetrovacia zásada a súd je oprávnený vykonať aj dôkazy, ktoré nenavrhli účastníci konania (sleduje sa tým potreba zistenia „skutočného“ stavu veci, ktorý bude určujúcim pre vydanie rozhodnutia). Na postup vykonávania dôkazov sa subsidiárne aplikuje CSP.

30. Podľa § 62 ods. 1, 2 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

31. Podľa § 62 ods. 3 až 6 ZoR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak

je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

32. Podľa § 75 ods. 1, veta prvá ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

33. Podľa § 76 ods. 1 ZoR, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

34. Rodičia maloletého dieťaťa sú povinní prispievať na výživu maloletého dieťaťa, pričom plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará pričom výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Zároveň pri určení výživného súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Je potrebné zdôrazniť, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania. Základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov platí výživné je zistenie ich skutočných príjmov, ako aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento príjem zodpovedá telesným i duševným schopnostiam rodiča, jeho skúsenostiam, plneniu jeho pracovných povinností, ako aj miestnym možnostiam jeho uplatnenia. Výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb maloletého dieťaťa v súvislosti s jeho všestranným rozvojom a vývojom tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu týchto životných potrieb dieťaťa je rôzny, a to vzhľadom na jeho vek, spôsob prípravy na jeho budúce povolanie, zdravotný stav, ale aj jeho schopnosti. Na odôvodnené potreby oprávneného bezprostredne vplyvajú schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Ak sú tieto obmedzené, je zrejmé, že odôvodnenými budú môcť byť len bežné potreby nepresahujúce obvyklú základnú mieru potrieb oprávneného. Naopak pri vyššej životnej úrovni povinného môžu pod odôvodnené potreby spadať napr. vyššie uvedená tvorba úspor, ktorá síce nie je nevyhnutná, avšak môže dopomôcť k rozvoju oprávneného dieťaťa. Rozhodujúce sú vždy reálne zárobkové možnosti povinného dané ako jeho subjektívnymi vlastnosťami (vzdelaním, skúsenosťami, fyzickýminosťami), tak objektívnymi skutočnosťami, ako je najmä prítomnosť pracovných príležitostí. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného súd prihliada na druhej strane i vtedy, ak povinný bez náležitého odôvodnenia na seba berie neprimerané majetkové riziká, pochybne investuje, berie nevýhodné pôžičky, príp. sa vzdá lepších zárobkov, výhodnejšieho zamestnania a pod. Pri zmene zamestnania povinného na zamestnanie s nižším zárobkom súd povinne skúma okolnosti, za ktorých k uvedenej zmene došlo, a najmä či k nej došlo z dôležitých dôvodov, napr. zo zdravotných dôvodov povinného. V opačnom prípade by sa pri určovaní výživného vychádzalo zo schopností a možností povinného pred takouto zmenou zamestnania, resp. z majetkových pomerov, ktoré by tento mal, ak by svoj majetok nevystavoval neprimeraným majetkovým rizikám. Súd by v takomto prípade nemal brať ohľad na pokles príjmu povinného a pri určení výživného by mal vychádzať zo stavu, ako keby k zmene zamestnania povinného nedošlo.

35. Pokiaľ ide o odvolacie argumenty matky z hľadiska rozhodnutia súdu prvej inštancie o vyživovacej povinnosti otca, v uvedenom smere odvolací súd dáva matke za pravdu v tom smere, že súd prvej inštancie sa riadne nevysporiadal s majetkovými pomermi rodičov z hľadiska správnosti rozhodnutia o vyživovacej povinnosti, keď v uvedenom smere súd prvej inštancie len veľmi stroho bez akýchkoľvek záverov v bode 62 odôvodnenia rozsudku (na strane 24 odôvodnenia rozsudku) uviedol príjmy každého z rodičov, majetok patriaci do BSM rodičov, vôbec neuviedol výšku odôvodnených potrieb maloletých detí a ani relevantné dôvody, pre ktoré dospel k záveru o uložení povinnosti otca prispievať na výživu každého dieťaťa sumou 150,- eur mesačne, z ktorého dôvodu je rozsudok súdu prvej inštancie v uvedenej časti nepreskúmateľný, keďže absentujú dôvody pre posúdenie správnosti napadnutého rozsudku v uvedenej časti.

36. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o vyživovacej povinnosti otca a v závislom výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1, písm. b), c) CSP zrušil a v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

37. Úlohou súdu prvej inštancie bude predovšetkým riadne zistiť skutočný stav veci, za uvedeným účelom predovšetkým majetkové pomery otca, jeho reálny príjem, vzhľadom na námietky matky, posúdi jeho schopnosti a možnosti vzhľadom na vzdelanie, vek, zdravotný stav, doterajšiu prax, výdavky na jeho životné potreby. Dôkladne posúdi, či sa otec nevzdal prevodom svojho majetku majetkového prospechu vzhľadom na tvrdenia matky. Ďalej zistí a ustáli výšku odôvodnených potrieb maloletých detí, príjem matky, jej výdavky, teda majetkové pomery matky a jej schopnosti na plnenie si vyživovacej povinnosti. Pri rozhodovaní prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča (matka 8 dní a otec 6 dní). Keďže v konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti podľa CMP je súd povinný zistiť skutočný stav veci a nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania, je okresný súd povinný v uvedenom smere postupovať a vykonať dokazovanie v potrebnom rozsahu a to nielen na základe dôkazov predložených a navrhnutých účastníkmi konania. Okresný súd svoje rozhodnutie po doplnení dokazovania náležite odôvodní tak, aby spĺňalo kritéria riadneho a preskúmateľného rozhodnutia podľa § 220 ods. 2 CSP.

38. Zároveň odvolací súd dodáva, že v režime mimosporového konania, keďže ide o konanie, ktoré môže začať aj bez návrhu (ex offa), je nadbytočné rozhodovať o zamietnutí návrhov toho-ktorého rodiča, keďže súd nie je viazaný návrhmi rodičov pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností.

39. K formálnej stránke napadnutého rozsudku tiež odvolací súd poukazuje na jeho nekonzistentnosť a neprehľadnosť v úvodnej časti odôvodnenia (body 3 až 10), pretože súd prvej inštancie jednotlivé písomné vyjadrenia účastníkov mal zhrnúť ucelene, prehľadne a nie útržkovite a dielčie ich vkladať do rozhodnutia, čo má za následok neprehľadnosť predmetného rozsudku a nezodpovedá náležitostiam rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP.

40. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (391 ods. 2 CSP).

XX. P. I. E. prijaté senátom Krajského súdu v Trnave, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1 000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).